

worden. En, nog meer knelpunten worden aangegeven door G. Vlek, knelpunten die bij een grondige evaluatie mee kunnen genomen worden, bij het eventueel opstarten van Belgische initiatieven².

Het kerntakendebat in Nederland.

De Nederlandse Regering heeft, in samenhang met haar reorganisatieplannen voor de politie, een notitie uitgegeven betreffende de kerntaken van de politie.

In deze notitie staat duidelijk dat de kerntaken van de politie moeten beperkt worden tot:

- de strafrechtelijke rechtshandhaving;
- het handhaven van de openbare orde;
- het verlenen van noodhulp,

en NIET voor de algehele veiligheid en hulpverlening.

Qua hulpverlening zou de politie enkel optreden als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- hulpverlening is dringend (acuut, noodzakelijk);
- hulpverlening wordt uitgevoerd door de politie tot het moment dat primair met die taak belaste gespecialiseerde hulpverleningsdiensten het overnemen, en
- de hulpverlening is gekoppeld aan de handhavingstaak van de politie (er is sprake van strafbare feiten of aantasting van de openbare orde) of er is sprake van gevaar.

Wel vervult ook de politie een rol in de (multidisciplinaire) aanpak van grootschalige rampen, conflict- en crisissituaties. Naast deze taken heeft de politie ook een taak op het vlak van het signaleren en adviseren op terreinen en onderwerpen die de primaire verantwoordelijkheid van andere organisaties betreft.

Het doel van de kerntakendiscussie is:

- het bieden van helderheid over de politietaken;
- het overdragen van een aantal oneigenlijke taken;
- het bijdragen aan een verbeterde en meer gestructureerde samenwerking met andere partijen.

² VLEK, G., Met vallen en opstaan. Integraal veiligheidsbeleid in Nederland: een tussenbalans, in: PONSMAERS, P. (ed.), Integraal veiligheidsbeleid 2005, Mechelen, Kluwer, 479 (15-80)

De Regering verlaat hierdoor het concept dat in de negentiger jaren in "Politie in verandering" is neergelegd, en dat een veel bredere taakstelling omvatte. Bovendien is dit een enger concept dan datgene dat recent door de korpschefs in het document "Politie in ontwikkeling" werd verwoord.

Het is de bedoeling van de Regering om deze notitie samen met de politiehervorming (één politie) in werking te laten treden.

De politie en de "Grote Franchimont"

De Senaat heeft zojuist een wetsvoorstel goedgekeurd dat fundamenteel het wetboek van strafvordering herzielt. Dit wetsvoorstel gaat nu naar de Kamer voor bespreking.

In justitiekringen heeft dit wetsvoorstel al voor enige deining veroorzaakt (zie art. F. Schuurmans, in Pantoopticon, 2005, nr 5).

Tot op heden werd de politie nog niet in deze materie geconsulteerd. De Federale politieraad zal nu alsnog een advies uitbrengen in de hoop dat dit de Kamerbesprekingen en het interkabinetten standpunt (binnenlandse zaken en justitie) alsnog kan beïnvloeden. Dit is nodig om reden dat dit wetsvoorstel, bij in werking treden, immense gevolgen zal hebben op het strafrechtelijk functioneren van de politie.

Willy Bruggeman

KADERBESLUIT BETREFFENDE DE VEREENVOUDIGING VAN DE UITWISSELING VAN INFORMATIE EN INLICHTINGEN TUSSEN DE RECHTSHANDHAVINGS AUTORITEITEN VAN DE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE

Het Haags Programma ¹ voorziet in de versterking van de veiligheid ondermeer door het verbeteren van de uitwisseling van informatie. De Europese Commissie heeft in het najaar 2005 een reeks nieuwe initiatieven aan de Raad en het Europees Parlement voorgelegd. Zo ondermeer een voorstel van kaderbesluit inzake dataprotect-

¹ Besluit van de Europese Raad van Brussel van 4/5 november 2004 - het Haags programma, Bijlage I - Versterking van vrijheid, veiligheid en recht in de Europese Unie, hoofdstuk III, punt 2.

tie inzake politie en justitie, een voorstel van kaderbesluit inzake de beschikbaarheid van informatie en een voorstel tot toegang tot het SIS voor politiediensten (beperkt tot zware misdrijven). In een volgende bijdrage van deze rubriek zullen we inhoudelijk nader ingaan op deze initiatieven en de praktische weerslag hiervan op de rechtshandhavingsdiensten.

Het Haags programma wijst op de noodzaak dat voor het versterken van vrijheid, veiligheid en recht een innoverende benadering van de grensoverschrijdende uitwisseling van wetshandvingsinformatie nodig is. Het enkele feit dat informatie de grens overgaat, mag niet langer bepalend zijn.

Met ingang van 1 januari 2008 dient de uitwisseling van dergelijke informatie gebaseerd te zijn op het beginsel van beschikbaarheid. Dit betekent dat in de gehele Unie een wetshandvingsfunctionaris in een lidstaat informatie die hij voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft, kan verkrijgen van een andere lidstaat en dat de betrokken wetshandvingsinstantie in een andere lidstaat die informatie voor het aangegeven doel beschikbaar stelt, rekening houdend met het belang van lopende onderzoeken in die lidstaat.

Binnen deze beleidslijn van de Raad dient dan ook het Zweeds initiatief te worden gezien dat recent, op 1 december 2005 door de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken werd goedgekeurd.

Op 4 juni 2004 heeft het Koninkrijk Zweden het secretariaat-generaal van de Raad een voorstel toegezonden voor een kaderbesluit betreffende de vereenvoudiging van de uitwisseling van informatie en inlichtingen tussen de rechtshandvingsautoriteiten van de lidstaten van de Europese Unie, met name ten aanzien van zware misdrijven zoals terroristische daden. Het besluit zal een grondige wijziging meebrengen in de informatiehuishouding tussen de lidstaten. Hierna volgt dan ook een korte beschrijving. Het kaderbesluit moet ten laatste op 1 december 2007 volledig in nationale regelgeving zijn omgezet. Voor België zal dat ondermeer de wijziging inhouden van de COL 2/2000 inzake internationale gegevensuitwisseling.

Voorafgaand dient toch te worden opgemerkt dat dit kaderbesluit voor de lidstaten geen verplichting inhoudt om informatie en inlichtingen te verstrekken die voor een rechterlijke instantie als bewijs zullen worden gebruikt en verleent evenmin het recht om deze informatie of inlichtingen daartoe te gebruiken. Dit kaderbesluit houdt eveneens geen verplichting in om in de aangezochte lidstaat informatie of inlichtingen door middel van overeenkomstig het nationale recht omschreven dwangmaatregelen (zoals een huiszoeking bijvoorbeeld) te verkrijgen.

Belangrijk is dat voor het eerst de termen informatie en inlichtingen worden gedefinieerd: "informatie en inlichtingen":

- i) elke soort van informatie of gegevens waarover rechtshandvingsautoriteiten beschikken; en
- ii) elke soort van informatie of gegevens die berusten bij openbare autoriteiten of particuliere lichamen en die overeenkomstig artikel 1, lid 4, zonder de toepassing van dwangmaatregelen beschikbaar zijn voor rechtshandvingsautoriteiten.

Het verstrekken van informatie en inlichtingen wordt gebaseerd op het principe dat de lidstaten ervoor zorgen dat informatie en inlichtingen, zoals hiervoor werd gedefinieerd aan een bevoegde rechtshandvingsautoriteit (dus ruimer dan politie) van een andere lidstaat kunnen worden verstrekt zonder dat voor het verstrekken van informatie en inlichtingen aan de bevoegde rechtshandvingsautoriteiten van een andere lidstaat striktere voorwaarden worden toegepast dan de op nationaal niveau toepasselijke voorwaarden voor het verstrekken van en het verzoeken om informatie en inlichtingen. Meer bepaald verlangen de lidstaten geen rechterlijke instemming met of toestemming voor de uitwisseling, door hun bevoegde rechtshandvingsautoriteit met een bevoegde rechtshandvingsautoriteit van een andere lidstaat, van informatie en inlichtingen die in een interne procedure voor de aangezochte bevoegde rechtshandvingsautoriteit zonder rechterlijke instemming of toestemming toegankelijk zijn.

De lidstaten zorgen ervoor dat zij beschikken over procedures waarmee zij uiterlijk binnen acht uur kunnen antwoorden op spoedeisende verzoeken om informatie.

Tevens wordt een verplichting tot motivatie in hoofde van de lidstaten opgelegd bij het niet naleven van de termijn. Uitzonderlijk kan de termijn verlengd worden tot drie dagen. De lidstaten zorgen ervoor dat niet-spoedeisende verzoeken om informatie of inlichtingen binnen een week worden beantwoord, indien de gevraagde informatie of inlichtingen zijn opgeslagen in een voor een rechtshandhavingsautoriteit rechtstreeks toegankelijke gegevensbank. In alle andere gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat de gevraagde informatie binnen veertien dagen aan de verzoekende bevoegde rechtshandhavingsautoriteit wordt meegedeeld. Indien de aangezochte bevoegde rechtshandhavingsautoriteit niet in staat is binnen die termijn te antwoorden, geeft zij de redenen hiervoor op middels het formulier in bijlage A bij dit kaderbesluit.

Informatie en inlichtingen kunnen op grond van dit kaderbesluit worden uitgewisseld langs alle bestaande kanalen voor internationale samenwerking bij de rechtshandhaving. Voor het verzoek om en de uitwisseling van informatie wordt de taal gebruikt die voor het gekozen kanaal gebruikelijk is.

Belangrijk is tevens dat de informatie en inlichtingen tevens conform de Europol-Overeenkomst aan Europol en conform het Eurojustbesluit aan Eurojust meegedeeld worden, voorzover de uitwisseling verband houdt met een strafbaar feit of strafbare activiteit die onder het mandaat van Europol of Eurojust valt.

De informatie kan worden uitgewisseld op verzoek of uit initiatief.

De persoonsgegevens die worden verwerkt bij de toepassing van dit kaderbesluit worden beschermd overeenkomstig het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en, voor de lidstaten die het hebben bekrachtigd, het Protocol van 8 november 2001 bij dat Verdrag, wat de toezichthoudende autoriteiten en

de grensoverschrijdende gegevensstromen betreft.

Een bevoegde rechtshandhavingsautoriteit mag slechts weigeren informatie of inlichtingen te verstrekken indien er feitelijke redenen zijn om aan te nemen dat de verstrekking van de informatie of inlichtingen:

- a) de wezenlijke nationale veiligheidsbelangen van de aangezochte lidstaat zou schaden, of
- b) het welslagen van een lopend onderzoek of een lopende criminele-inlichtingenoperatie, dan wel de veiligheid van personen in gevaar zou brengen, of
- c) duidelijk niet in verhouding staat tot noch relevant is voor de doeleinden waarvoor de betrokken informatie of inlichtingen zijn gevraagd.

Indien het verzoek betrekking heeft op een strafbaar feit dat naar het recht van de aangezochte lidstaat strafbaar is gesteld met een gevangenisstraf van maximaal een jaar, kan de bevoegde rechtshandhavingsautoriteit weigeren de gevraagde informatie of inlichtingen te verstrekken.

Het bepaalde in artikel 39, leden 1, 2 en 3, en in artikel 46 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst wordt, voorzover het betrekking heeft op de uitwisseling van informatie en inlichtingen ten behoeve van een strafrechtelijk onderzoek of een criminele-inlichtingenoperatie in de zin van dit kaderbesluit, vervangen door dit kaderbesluit.

Patrick Zanders*

THE ORGANISED CRIME THREAT ASSESSMENT (OCTA)

Het Haags programma¹ voorziet dat met ingang van 1 januari 2006 Europol zijn situatierapporten over criminaliteit moet vervangen door jaar-

* Juridisch Adviseur bij het Coördinatie- en Crisiscentrum van de Regering (Algemene Directie Crisiscentrum van de FOD Binnenlandse Zaken).

¹ Besluit van de Europese Raad van Brussel van 4/5 november 2004 - het Haags programma